



EFE



A pels zapatistes 'contaminadors'!

Carro blindat de l'exèrcit mexicà a la població zapatista de Guadalupe Tepeyac. Les forces repressives s'han doblat en els dos darrers anys.

Segons l'administració mexicana els zapatistes són uns delinqüents ecològics, cosa que justifica l'enèsima arribada de policies per controlar Chiapas. L'enduriment de l'hostilitat podria dur a un atac militar just després dels comicis i abans que hi hagi nou president.

La premsa adscrita al PRI ja ha dictat sentència: cal reprimir els indígenes zapatistes perquè només fan que malmetre el medi cremant selva per a plantar blat de moro. Aquesta és l'enèsima acusació que serveix al govern mexicà per enviar més i més soldats i policies a Chiapas, especialment al nord de l'estat, a Montes Azules i los Altos, i continuar amb l'assetjament i les agressions contra les comunitats indígenes que se sumen a les reivindicacions zapatistes.

El nou front ecològic obert contra els zapatistes, en què també participa la World Wildlife Foundation, contrasta amb els ulls grossos que fan els soldats de l'exèrcit federal i la resta d'ecologistes nousvinguts a la zona quan passen per davant seu camions amb fusta de qualitat acabada de tallar dels boscos de Chiapas, o bé quan no es posa cap impediment a la deforestació que marquen els camins per on es mouen les petroleres mexicanes i estrangeres. Tampoc han entrat

en aquest rampell ecologista governamental els efectes dels centenars de campaments i miniciutats que l'exèrcit ha instal·lat a la zona o les activitats de bioprospecció d'empreses farmacèutiques i d'enginyeria genètica, justament a les zones més militaritzades.

Augment de forces repressives. Des que l'exèrcit federal va fer una curta ofensiva el 9 de febrer de 1995 que les forces que assetgen els zapatistes s'han anat



FRANCESC PARES



Els zapatistes no confien en el sistema polític mexicà per la manca de garanties i respecte als seus drets. En aquestes eleccions presidencials no han recomanat el vot per a ningú, només han dit que cal respectar els sufragis.

ampliant, tot i la treva, una llei de pacificació i l'existència d'uns acords de San Andrés signats per zapatistes i representants del govern. L'any 1998 el Centre d'Investigacions Econòmiques i Polítiques d'Acció Comunitària (CIEPAC) va fer públic que en total a l'estat de Chiapas hi havia 300 posicions de diversos tipus de forces repressives. Una xifra que enguany el CIEPAC assegura que ha pujat a 681 posicions i que inclou policies locals, federals i estatals, policies d'immigració, soldats federals i la recentment creada Policia Federal Preventiva (PFP). Aquest cos militaritzat, amb presència al DF i a Chiapas, va fer la seva primera aparició enguany en la brutal repressió de les manifestacions universitàries de la capital. De fet el candidat del PRD, Cuáutemoc Cárdenas ja n'ha demanat la dissolució i en ambients progressistes s'acusa el govern de voler usar aquest cos per a les feines més brutes i així netejar la cara a l'exèrcit.

Però a més de tot aquest desplegament oficial, hi ha el no oficial en forma de paramilitars, engegada a partir de l'any 1995 després del fracàs de l'ofensiva militar. La revista *Proceso* va publicar fa dos anys dos documents de la Secretaria de Defensa on s'estableix

que "les operacions militars inclouen l'entrenament de les forces locals d'autodefensa, perquè participin en els programes de seguretat i desenvolupament (...). En cas de no existir forces d'autodefensa, és necessari crear-les". Actualment hi ha quinze grups d'aquests a Chiapas, i que han estat denunciats per diverses ONG nacionals i internacionals de defensa dels drets humans. Entre els més sanguinaris hi ha Desarrollo, Paz y Justicia, Los Chinchulines o Movimiento Indígena Revolucionario Antizapatista. Fins i tot fa un mes el PRI va fer una proposta oficial per donar un estatus especial a aquests grups similar al que tenen les autodefenses a Colòmbia.

La pressió contra els indígenes zapatistes, però, no s'acaba aquí, també s'ha notat a l'església. Un cop jubilat el bisbe de Chiapas Samuel Ruiz, molt proper als indígenes, ha arribat per ocupar el seu lloc el conservador Felipe Arizmendi, un home aliè a la realitat indígena. El fins ara segon de Samuel Ruiz, Raúl Vera, era qui tenia tots els números per substituir-lo, però en la mateixa operació el van traslladar a Saltillo, al nord de Mèxic.

Crida als candidats. Davant tots aquests esdeveniments, di-

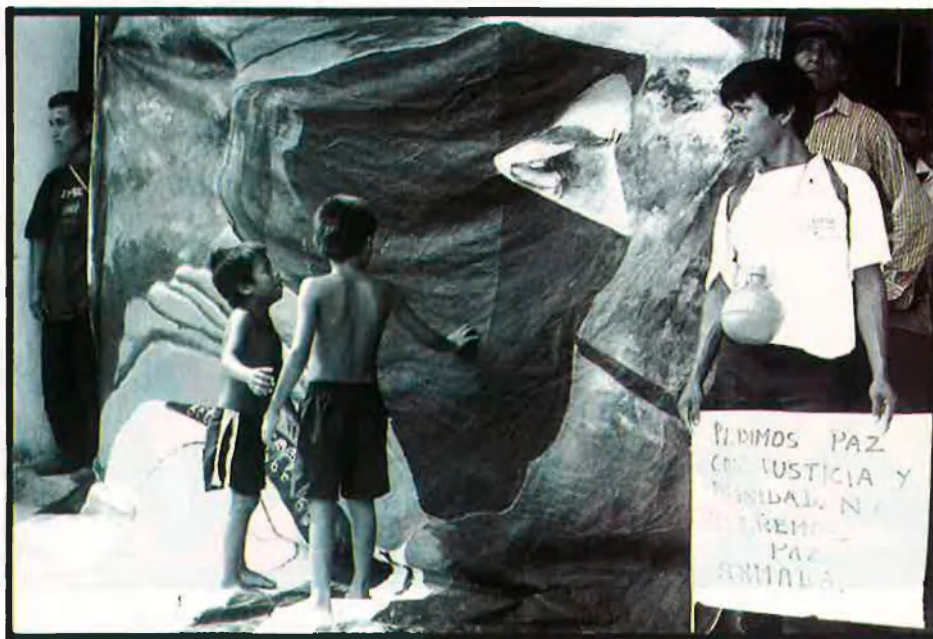
verses ONG mexicanes han fet una crida als candidats per demanar-los que es comprometin a acomplir els acords signats per ambdues parts. La resposta va ser diversa entre els tres principals aspirants a la presidència. Cárdenas, del PRD, va dir públicament que s'hi comprometia; Fox, del PAN, no ha signat cap declaració però ha comentat diverses vegades, mai de manera oficial, que respectarà els acords. L'únic que s'hi ha posicionat obertament en contra és Labastida, del PRI. De fet Labastida va ser el secretari de Governació (Interior) abans de presentar-se a la presidència, i en aquesta condició va suspendre el diàleg amb els insurgents de Chiapas i sempre es va mostrar partidari d'una solució militar al conflicte.

De cara a les eleccions del dia 2 els zapatistes no han recomanat el vot per a cap partit, però tampoc han fet una crida a no anar a votar. Tal com diu Elisa Benavides, del Front Zapatista d'Alliberament Nacional (FZLN), organització política de suport a les reivindicacions de l'Exèrcit Zapatista, "els zapatistes no confiem en el sistema electoral, no té legitimitat perquè a Chiapas hi ha un exèrcit d'ocupació i es fan moltes irregularitats. A més els partits cada cop s'aparten més de la societat i qui acaba manant és l'exèrcit, sobretot a Chiapas". Per tot això, segons Benavides, "en aquests comicis els zapatistes demanen que sobretot es respecti el vot de cadascú. Però nosaltres no tenim candidat". Benavides reconeix que l'alternança seria bona "si servís per a alguna cosa".

On sí que hi ha certa esperança per a les reivindicacions indígenes és en les eleccions a governador de l'estat de Chiapas, que s'han de fer el 20 d'agost. Només hi ha dos candidats, l'oficialista i el de l'oposició. Aquest segon és Pablo Salazar a qui tots els partits d'oposició han donat suport, fins i tot, de manera implícita, els zapatistes. Salazar és un ex-senador del PRI amb molt de carisma i convençut que cal aplicar els acords de San Andrés. El

suport al voltant de la seva figura és tan important que a la capital de Chiapas corre la brama que "o el maten o li fan la tupinada més gran".

Sigui com sigui no serà fins al desembre que tant el governador com el nou president prendran possessió del càrrec. És aquest el període de temps que té més atemorits els zapatistes i les organitzacions de tot tipus que els donen suport. Benavides basa aquests temors en la creixent militarització de la zona, que "permetria a l'exèrcit fer una 'operació quirúrgica' contra els dirigents zapatistes mentre no hi ha nou president". Si l'exèrcit fa bona aquesta predicció provocaria un escàndol de costos polítics limitats, ja que no hi hauria cap home fort al govern a qui culpar. Per contra l'actual president, Ernesto Zedillo, ja no hauria de donar explicacions a ningú i podria desentendre's fàcilment de l'assumpte.



Fins i tot el nou president, encara que fos del PRI, podria presentar-se com a aturador del conflicte i reconduir-lo al seu gust després

d'unes accions que es podrien fer passar com un excés dels militars.

Zapatistes. Temen una acció militar contra ells a l'estiu.

Oriol Cortacans

Descomptes als subscriptors d'EL TEMPS

Truca'ns de dilluns a divendres al
93 309 70 04
PROMETEATRE

Teatre Principal

La dama duende

25% de descompte de dimarts a divendres. Barcelona.

Teatre Borràs

Fools folls

25% de descompte de dimarts a divendres. Barcelona.

Romea

El Temps de Planck

25% de descompte de dimarts a divendres. Barcelona.

Teatre Condal

La jaula de las locas

amb 'La extraña pareja' (Paco Morán i Joan Pera)

25% de descompte de dimecres a divendres. Barcelona.